

ผลของการใช้นิทานพื้นบ้านชุมพรต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านในหุบจังหวัดชุมพร

The Effects of Using Chumphon Folk Tales on Reading Comprehension and Attitude toward Local Area of Mathayom Suksa I Students at Ban Naihub School in Chumphon Province

นิพนธ์ ยอตราช, ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์*, ชวน เพชรแก้ว**

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านในหุบ จังหวัดชุมพร (2) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านในหุบ จังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านในหุบ อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 25 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานพื้นบ้านชุมพรเป็นสื่อแบบทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียนและแบบสอบถามเจตคติต่อท้องถิ่น สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านชุมพรเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ (2) เจตคติต่อท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนดีขึ้น

คำสำคัญ: นิทานพื้นบ้านชุมพร, การอ่านจับใจความ, เจตคติต่อท้องถิ่น, มัธยมศึกษาปีที่ 1

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to compare the reading comprehension achievements of Mathayom Suksa I students at Ban Naihub School in Chumphon province before and after learning with the use of Chumphon folk tales as learning media; and (2) to compare attitudes towards local area of Mathayom Suksa I students at Ban Naihub School in Chumphon province before and after learning with the use of Chumphon folk tales as learning media.

The research sample consisted of 25 Mathayom Suksa I students studying at Ban Naihub School, Swee district, Chumphon province during the first semester of the 2016 academic year, obtained by cluster sampling. The employed research instruments comprised learning management plans for the instruction with the use of Chumphon folk tales as learning media, a learning achievement test for pre-testing and post-testing, and an attitude assessment scale. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation.

*ที่ปรึกษาหลัก

**ที่ปรึกษาร่วม

The results showed that (1) the post-learning achievement of Mathayom Suksa I students at Ban Naihub School who learned with the use of Chumphon folk tales as learning media was higher than their pre-learning counterpart achievement and (2) the post-learning attitude toward local area of the students who learned with the use of Chumphon folk tales as learning media was significantly higher than their pre-learning counterpart attitude

Keywords: Chumphon folk tale, Reading comprehension, Attitude toward local area, Mathayom Suksa

บทนำ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะสำคัญเพราะเป็นทักษะที่ทำให้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะนักเรียนที่ต้องเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำเป็นต้องใช้ทักษะในการอ่านจับใจความ เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ปัจจุบันมีแหล่งเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้ศึกษาแสวงหาความรู้ได้ตลอดชีวิต ดังนั้น การอ่านจับใจความจึงมีความจำเป็นสำหรับการพัฒนาตนเอง เพื่อก้าวให้ทันยุคข้อมูลข่าวสาร ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2552 : 45) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อค้นหาประเด็นสำคัญของเรื่องอันประกอบด้วยประโยคสำคัญของย่อหน้าต่างๆ ซึ่งผู้อ่านนำมาเรียบเรียงให้มีใจความกระชับโดยใช้ภาษาที่เป็นคำพูดของตนเอง แต่ยังคงไว้ด้วยประโยคสำคัญต่างๆ ลักษณะของการอ่านจับใจความดังกล่าว เกี่ยวข้องกับการทำงานของสมองที่ทำให้อ่านแล้วเข้าใจ ระบุเป็นใจความของเรื่องได้ถูกต้อง ดังนั้น ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงานนั้น จำเป็นต้องฝึกฝนและพัฒนาการอ่านจับใจความให้มากขึ้น

ความสำคัญของการอ่านจับใจความ ดังกล่าวปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ได้ กำหนดให้นักเรียนต้องอ่านจับใจความสำคัญจากสื่อต่าง ๆ ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้แกนกลาง ได้แก่ นิทานชาดก งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ บันเทิงคดี งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 17) จะเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการอ่านหนังสือทุกประเภทและยังเป็นพื้นฐานในการอ่าน เพื่อระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น เพื่อตีความ เพื่อตอบคำถามหรือเพื่อพิจารณาอีกด้วย ผู้มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญจะช่วยให้การอ่านหนังสือได้รวดเร็ว การอ่านจับใจความจำเป็นอย่างยิ่งต้องฝึกฝนอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอ่านเรื่องอะไรหรืออยู่ในระดับใดก็ตาม เพราะถ้าไม่สามารถจับใจความสำคัญได้ก็จะได้ข้อประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

แม้ว่าทักษะการอ่านจับใจความจะมีความสำคัญแต่จะพบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษายังมีปัญหาการอ่านจับใจความเนื่องจากขาดทักษะดังกล่าว โดยมีสาเหตุ ดังที่ อรทัย ชิดารักษ์ (2546: 3) ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน คือนักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ ซึ่งการค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2546: 188) ที่ได้ทำวิจัยและพบว่าปัญหาของการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ว่าอ่านแล้วไม่สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้และจับใจความของเรื่องที่อ่านไม่ได้ แยกสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นไม่ได้ ดังนั้นสรุปได้ว่า ปัญหาการอ่านของนักเรียนคือขาดทักษะในการอ่าน อ่านแล้วจะจดจำเฉพาะเนื้อหาบางตอนหรือชื่อตัวละครที่เด่น สรุปใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงหรือสรุปแนวคิดจากเรื่องที่อ่านได้ จากปัญหานักเรียนขาดความสามารถในการอ่านจับใจความดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ครูภาษาไทยบางคนได้พยายามหาวิธีการแก้ไขปัญหา โดยใช้วิธีการสอน สื่อและเทคนิคอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหา แต่ก็พบว่าสามารถแก้ไขได้ในระดับหนึ่ง ึ่งสื่อที่สามารถนำมาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความประเภทหนึ่ง ได้แก่ นิทานพื้นบ้าน ดังที่ ธวัช ปุณโณทก (2552: 2) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องเล่าสืบทอดกันมาด้วยปากต่อปาก และไม่มี

ทราบว่าเป็นผู้แต่งหรือผู้เล่าครั้งแรกเรื่องราวของนิทานพื้นบ้านจะแพร่กระจายอยู่ในสังคมและเล่าสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นผ่านสู่รุ่นพ่อรุ่นลูกหลานต่อไปไม่รู้จบสิ้น ถึงแม้ว่าภายหลังจะมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองโดยนำเค้าโครงเรื่องจากนิทานเดิมที่เล่าสืบทอดต่อกันมาซึ่งได้มีผู้นำนิทานพื้นบ้านศึกษาวิจัยและประสบความสำเร็จ เช่น กนกวรรณ ศรีชุมพวง (2550) ได้ศึกษาผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิทานพื้นบ้านที่มีคุณค่าและน่าสนใจหลายเรื่อง นิทานดังกล่าวมีการเล่าสืบทอดเนื้อหาในเรื่องจึงปรากฏเจตคติ ความเชื่อ มีความเหมาะสมนำมาใช้เป็นสื่อในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความที่ใช้ นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อ นอกจากจะพัฒนาอ่านจับใจความแล้ว การใช้นิทานพื้นบ้านในการอ่านจับใจความจะช่วยพัฒนาเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจนำนิทานพื้นบ้านชุมพรมาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยศึกษาในเรื่องเจตคติต่อท้องถิ่นนักเรียนร่วมด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโนนบุ จังหวัดชุมพร
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโนนบุ จังหวัดชุมพร

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านชุมพรเป็นสื่อสูงกว่าก่อนเรียน
2. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อท้องถิ่นหลังเรียนโดยการใช้สื่อนิทานพื้นบ้านชุมพรสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตเนื้อหา

นิทานพื้นบ้านที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นิทานพื้นบ้านจังหวัดชุมพร ตามแนวคิดของประคอง นิมมานเหมินทร์ (2547: 9-14) แบ่งเนื้อหานิทานพื้นบ้านไทยตามนักคติชนวิทยา ผู้วิจัยได้ศึกษา เนื้อหานิทานพื้นบ้านของจังหวัดชุมพรโดยจัดกลุ่มเนื้อหาแล้วนำมาปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้านจังหวัดชุมพร สำหรับใช้ในการวิจัย ได้ 5 ประเภท ดังนี้

1. นิทานมหัศจรรย์ ได้แก่ หม้อวิเศษ
2. นิทานประจำถิ่น ได้แก่ พายเรือบกรพรกอบข้างสะพานท่านางสังข์ บ้านหุอรและอ่าวพั่งตัก ถ้ำตาซีเขาทะเลสุระของยายซีและตาเถร แม่ทองร้อน บางสองพี่น้อง บ้านขาว ยายตัน ตาดิ
3. นิทานอธิบายเหตุ ได้แก่ ไม้ทุกแตกแขนง สุนัขกับควาย นกกะคูดตาแดง
4. นิทานคติสอนใจ ได้แก่ ให้ทุกข์กับท่านทุกข์ถึงตัว นายอำเภอฉลาด ไม้ยาง สองเกลอตีอวน เกลือจิ้มเกลือ ชีพรั้ารบยักษ์ ตาเหลวดกปลาไหล
5. นิทานสัตว์ ได้แก่ แม่เสือกกับแม่โค นกอินทรีกับนางช้าง แม่สุนัขขาว แผลงวันกับผี

ระยะเวลาในการทดลอง

ใช้เวลาในการทดลองสอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโนนหุบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ 1) การใช้นิทานพื้นบ้านชุมพรเป็นสื่อสอนการอ่านจับใจความ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านชุมพร
2) เจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้นิทานพื้นบ้านจังหวัดชุมพร เป็นสื่อการสอนเพื่อใช้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความ และพัฒนาความรู้เจตคติ เรื่องท้องถิ่นชุมพรของผู้เรียน
2. ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของนิทานพื้นบ้าน และสามารถอนุรักษ์สืบทอดวรรณกรรมท้องถิ่น รวมทั้งบูรณาการมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สนใจในการใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความจากนิทานพื้นบ้านชุมพร จำนวน 17 แผน 17 ชั่วโมง ดังต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เตรียมความพร้อมการอ่านจับใจความเรื่อง ไม้ทุกแตกแหว่ง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง บ้านหุรอและอ่าวพังกัด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ถ้ำตาซี แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เขาทะเล แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ให้ทุกซอกกับท่านทุกซอกถึงตัว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง นายอำเภอฉลาด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ไม้ยาง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง สองเกลอตีอวน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง สระของยายซีและตาเถร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง สุนัขกับควาย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง นกอินทรีกับนางช้าง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง กลี้อจิมกลี้อ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง แม่สุนัขขาว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 เรื่อง ชีพารบยักษ์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 เรื่อง แม่ทองร้อน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 เรื่อง บางสองพี่น้อง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 เรื่อง ตาเหลวดกปลาไหล

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่น

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบดังนี้

2.1 คัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดชุมพรที่อยู่กึ่งกลางของตำแหน่งในแบบทดสอบโคลงก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 56.6–58.7 ส่วนเรื่องที่เหลือ ใช้เป็นแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เรื่องที่ใช้เป็นแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 49–56.53 และค่าเฉลี่ยระหว่าง 58.9–60.81

2.2 สร้างคำถามท้ายเรื่องจากนิทานพื้นบ้านจังหวัดชุมพรทั้ง 17 เรื่อง ที่ปรับความยากง่ายตรงกับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วตามวัตถุประสงค์ของบลูม (Bloom อ้างใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2545: 83-84) โดยวัดวัตถุประสงค์ขั้นต้น คือ ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ร้อยละ 50 จำนวน 5 ข้อ และวัดวัตถุประสงค์ขั้นสูง คือ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ร้อยละ 50 จำนวน 5 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

2.3 นำเครื่องมือทั้งหมดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาด้านความตรงเนื้อหา ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 แล้วนำเสนอคณะอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขด้านการปรับภาษาในคำถามวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ชัดเจน 1) นำเครื่องมือพัฒนาการอ่านจับใจความไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขาค่าย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (r) และค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร KR 20 (คูเตอร์ ริชาร์ดสัน 20) ผลปรากฏ ดังนี้ ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.38-0.75 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.44-0.75 ค่าความเที่ยง (r_{tt}) อยู่ระหว่าง 0.74

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 14.30 น.-16.30 น. โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านในหุบ อำเภอศรี จังหวัดชุมพร จำนวน 25 คน ดังนี้

1. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนด้วยการสาธิตเกี่ยวกับวิธีอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีอ่านที่ถูกต้องก่อนเริ่มกระบวนการทดลอง การจัดกิจกรรมนี้ได้กระทำในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 14.30 น.-16.30 น.

2. ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่นโดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดชุมพร 4 เรื่อง คือ เรื่องหม้อวิเศษ เรื่องพายเรือบกรกครอบครัวข้าง เรื่องสะพานท่านางสังข์และเรื่องแม่เสือกับแม่โค ระหว่างวันที่ 2-3 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 14.30-16.30 น.

3. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2-17 วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง จำนวน 16 ครั้ง ระหว่างวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 14.30-16.30 น.

4. ทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านจังหวัดชุมพร 4 เรื่อง คือ เรื่องนกเงือกคู่ตาแดง เรื่องบ้านเขาวอ เรื่องแมลงวันกับผึ้ง และเรื่องยายต้น ตาดี ระหว่างวันที่ 30-31 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เวลา 14.30-16.30 น.

5. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบฝึกหัดการอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่นมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านในหุบ จังหวัดชุมพร

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านในหุบ จังหวัดชุมพร

คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนเรียน	25	19.96	5.96
หลังเรียน	25	26.72	1.59

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านในหุบ จังหวัดชุมพร

ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านในหุบ จังหวัดชุมพร ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่น ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านในหุบ จังหวัดชุมพร

คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D.
ก่อนเรียน	25	3.72	0.34
หลังเรียน	25	3.89	0.20

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า ผลของเจตคติต่อท้องถิ่นหลังเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านชุมพรเป็นสื่อ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้นิทานพื้นบ้านชุมพรเป็นสื่อ พบว่า ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนดีขึ้น

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้อภิปรายผล สรุปได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านชุมพรเป็นสื่อ ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับกนกวรรณ ศรีชุมพวง (2550) ได้ศึกษาผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง ผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนี้

1.1 นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อที่เหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาการอ่านจับใจความดังที่ปทุมกาญจน์ ศรีสุวรรณ (2549) กนกวรรณ ศรีชุมพวง (2550: 22) สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2550) สุคนธ์ สิ้นพานนท์ (2551: 161) และสุกัญญา วันชนะ (2553: 40) ได้นำวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียน ของนักเรียนสูงขึ้น การใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อในการสอนภาษาไทยจะทำให้เด็กมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีนิสัยรักการอ่านและได้รับความรู้หลายๆ ด้าน ทำให้รู้จักโลก รู้จักชีวิต รู้จักใช้จินตนาการ นอกจากนี้ยังได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม ตลอดจนช่วยให้การพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนดียิ่งขึ้น ด้วย

1.2 การฝึกโดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สอดคล้องกับทฤษฎีการวางเงื่อนไขแทนการกระทำของสกินเนอร์ที่ใช้สิ่งเร้าและการตอบสนอง เนื่องจากเป็นการจัดเรื่องที่ตั้งตรงกับวัยและตามความสนใจของผู้เรียน จึงช่วยให้เกิดความต้องการที่จะอ่าน ส่งผลให้เกิดการตอบสนองในทางที่ดี

1.3 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทั้งหมดจำนวน 17 เรื่อง ซึ่งเป็นการฝึกที่ใช้ระยะเวลาานพอสมควรสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นดิค (Thorndike, 1913: 344) โดยยึดกฎ 3 ข้อ คือ กฎแห่งความพร้อม นักเรียนที่มีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจจะเรียนได้ กฎแห่งการฝึกหัด การได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและกฎแห่งผล เมื่อได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนมีความก้าวหน้าคะแนน

1.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือทางผู้วิจัยเริ่มจากการนำนิทานไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและมีการสร้างเครื่องมือเป็นไปตามหลักการการวิจัย โดยมีการหาประสิทธิภาพก่อนจึงจะนำไปใช้ทดลอง ทำให้ผลการทดลองเป็นไปตามสมมติฐาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านิทานพื้นบ้านจังหวัดชุมพร ใช้เป็นสื่อในการพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนได้จริง

2. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้นิทานพื้นบ้านชุมพรเป็นสื่อ

ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นหลังเรียนดีขึ้น ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับเนตรนภา นิชานนท์ (2549: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง เล่าเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยปรากฏว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เล่าเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช มีประสิทธิภาพ 84.92/76.77 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าคะแนนเจตคติต่อท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ทั้งนี้คาดว่า เป็นเพราะ

2.1 นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความเป็นมา สถานที่ต่างๆ ในท้องถิ่นที่นักเรียนดำรงชีวิตอยู่ จึงทำให้เกิดความรู้เรื่องในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

2.2 นิทานที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมและให้ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นตรวจสอบก่อนจากจำนวน 40 เรื่อง เหลือเพียง 17 เรื่อง ที่เป็นนิทานพื้นบ้านจังหวัดชุมพรที่ได้จากการพิจารณา ดังนั้น ผู้เรียนจึงได้อ่านนิทานพื้นบ้านจังหวัดชุมพรอย่างแท้จริง ทำให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เจตคติต่อท้องถิ่นของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำนิทานพื้นบ้านไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูภาษาไทยที่สนใจจะนำนิทานพื้นบ้านจังหวัดชุมพรไปใช้เป็นสื่อในการพัฒนาทักษะการอ่าน ควรศึกษารายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการให้เข้าใจก่อนนำไปใช้จริง

1.2 ครูภาษาไทยควรนำนิทานพื้นบ้านไปใช้ในการสอนระดับชั้นอื่นเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยมีการปรับความยากง่ายให้เหมาะสมกับนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยโดยนำนิทานพื้นบ้านไปใช้พัฒนาทักษะทางภาษาไทยอื่นๆ เช่น การเขียน การฟัง การดู และการพูด เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความสามารถทางภาษาต่างกัน เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบผลการใช้สื่อประเภทนิทานกับสื่อประเภทอื่นว่าสามารถพัฒนาการอ่านจับใจความได้แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ ศรีชุมพวง. (2550). ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ

ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

กรมวิชาการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

เนตรนภา นิชานนท์. (2549). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนที่อยู่ใน

สภาพแวดล้อมต่างกันโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องเล่าเรื่องเมืองศรีธรรมราชสำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปทุมกาญจน์ ศรีสุวรรณ. (2549). การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประคอง นิมมานเหมินทร์. (2547). “นิทานพื้นบ้านไทย”ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ใน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 26 หน้า 7-52 กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว ระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว.

สุกัญญา วันชนะ. (2553). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้หนังสือนิทานชาดกคำ

กลอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านกาตเมฆ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. (ปริญญาศึกษา

ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์. (2551). **นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชนกรุงเทพมหานคร.**
กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). **หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- _____. (2550). **สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสศ.
- อรรถัย ชีตารักษ์. (2546). **การใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่โป่ง จังหวัดเชียงใหม่.** (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช) นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Skinner, Burrhus Frederic. (1969). **Contingencies of Reinforcement: a Theoretical analysis.** Englewood
Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Thorndike, E. L. (1913). **Educational Psychology.** Vol. 2 New York: Columbia University .Teachers
College.